

ВЖИВАННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ ТА ЇХ ВПЛИВ НА МОВЛЕННЄВУ КУЛЬТУРУ СТУДЕНТІВ-ЕКОНОМІСТІВ

Згідно з вимогами часу та замовленням суспільства сьогодні, як ніколи, гостро постає питання підготовки фахівців з економіки різного профілю, які володіють діловою англійською мовою, як найпоширенішою в економічній сфері. Це, в свою чергу, диктує необхідність якісної підготовки студентів-економістів до користування мовними засобами, а саме фразеологічними одиницями ділового англійського мовлення.

І хоч вільне володіння діловою іноземною мовою залежить від багатьох факторів (уміння сприймати мовлення на слух, правильно оперувати граматичним матеріалом тощо), першорядного значення набувають лексичний запас, ерудованість та мовленнєве багатство потенційного учасника комунікативного процесу. Часткове вирішення цієї проблеми при вивченні професійного англійського мовлення ми вбачаємо у розширенні мовного світогляду студентів шляхом ознайомлення їх з багатством лексичного складу, зокрема фразеологією ділової англійської мови. Фразеологізмам властиві такі виразові якості, як образність, емоційність, експресивність.

Фразеологічні звороти справедливо вважають одним із невичерпних джерел посилення експресивності та поглиблення логізації викладу. Вони увібрали історичний досвід народу, збагачують уявлення про навколишню дійсність, передають більш точно та лаконічно інформацію, відчутно поповнюють словниковий склад мови. Фразеологізми як яскравий стилістичний засіб здатний зробити професійне мовлення образним і переконливим.

Згідно чинної програми з іноземної мови для немовних вищих закладів освіти студенти мають засвоїти іншомовний матеріал як засіб оформлення і розуміння висловлювання у процесі спілкування. Для цього необхідно зрозуміти та засвоїти комунікативні функції засобів спілкування для їх коректного вживання у відповідних мовленнєвих ситуаціях ділового спілкування, уміти самостійно добирати саме ті мовні та мовленнєві засоби, що є оптимальними для реалізації комунікативного наміру та адекватними певній ситуації ділового спілкування.

Відповідно до сучасних міжнародних освітніх вимог щодо рівня володіння іноземною мовою випускник вищого закладу освіти

(ВЗО) — має володіти умінням вільно висловлюватись без суттєвої витрати часу на пошук адекватних мовних засобів у процесі досягнення ним соціальних, академічних і професійних цілей. Випускник ВЗО повинен демонструвати правильне вживання мовленнєвих зразків та засобів когезії й фразеології зокрема рівні С1 або С2 за рекомендаціями Комітету Ради Європи з питань освіти.

Вищеназваній проблемі присвячено низку праць сучасних методистів (І. А. Добровольська, Г. І. Подосиннікова, Н. М. Топтигіна, Є. О. Хохлачов). Так, Є. О. Хохлачов зазначає, що спеціальна фразеологічна робота є одним із шляхів збагачення усного мовлення. Вона полягає в ознайомленні їх із фразеологічними зрощеннями, єдностями та сполученнями, що найчастіше використовуються в художній літературі.

Г. І. Подосиннікова говорить про необхідність навчання ідіоматичних конструкцій, пояснюючи це тим, що ідіоматичність мовлення є психолінгвістичним феноменом своєрідності вербального менталітету нації, що ґрунтується на специфічності національного світосприйняття і виражається в закріпленні в узусі відповідної мови синкретичних, неподільних мовленнєвих одиниць. Саме такі мовленнєві одиниці, які не можна перекласти дослівно, відбивають особливості сучасного ділового мовлення. Н. М. Топтигіна підкреслює, що специфіка використання ідіом, мовленнєвих штампів та інших видів фразеологічних одиниць у мовленні значною мірою відображає культуру спілкування як в англомовному середовищі, так і в будь-якій іншій спільноті.

Сучасна ділова англійська мова надзвичайно багата на стійкі сполучення слів та ідіоми, які вживаються для реалізації різних комунікативних намірів: для привернення уваги співрозмовника в ситуаціях ділового спілкування, підтвердження або коментування почутого, висловлення вдячності, згоди, прохання, проведення ділових зборів, конференцій, дискусій на економічну тематику, симпозіумів тощо.

Ми вважаємо, що фразеологічні єдності, які вживаються у професійному мовленні, потребують найбільшої уваги при вивченні ділового мовлення студентами-економістами. Значення фразеологічних зрощень значно відрізняється від значень їх компонентів і їх загальна семантика не залежить від значень окремих слів. Спеціалісти різних сфер економіки користуються специфічними фразеологізмами, які набувають значень і стають зрозумілими тільки у певній галузі.

Тому важливість навчання фразеологічних одиниць ділового англійського мовлення студентів-економістів є очевидною. Адже,

як відомо, правильність, природність мовлення багато в чому залежать не тільки від того, чи використовує мовець фразеологічні одиниці, які зберігаються в його мовній пам'яті, але й від того, наскільки доречно він це робить. І. А. Добровольська стверджує, що для того, щоб сприймати мову як рідну необхідно не тільки глибоке знання самої мови, а й безпомилкове чуття стилю фразеологізму. Тому навчання вживати в діловому мовленні фразеологічні одиниці, що узагальнюють і типізують кожен окремий вияв ділового життя у досвід цілих поколінь, є прекрасним засобом для розширення продуктивного лексичного запасу студентів економічних спеціальностей. Отже, планомірна робота щодо розвитку ділового мовлення студентів-економістів засобами фразеології набуває актуальності на сучасному етапі.

*Іщенко Т. М., старш. викл.,
Омельянюк О. В., викл.,
кафедра іноземних мов ФЕФ*

ПРИНЦИПИ ВІДБОРУ АВТЕНТИЧНИХ ТЕКСТІВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Навчання англійської фахової лексики на основі автентичних текстів студентів економічних спеціальностей вважається одним із необхідних компонентів у досягненні головної мети навчання студентів-економістів. Від рівня сформованості лексичної компетенції студентів-економістів як основи їх фахової компетенції буде залежати швидкість та якість опрацювання науково-економічної літератури, ефективність і результативність ділового спілкування. Читання автентичної літератури за фахом у вищому закладі освіти є одним із шляхів оволодіння такою компетенцією.

Одним із основних завдань створення вправ до автентичних текстів, що сприяють засвоєнню професійної лексики, є необхідність визначення критеріїв відбору відповідних текстів фахового спрямування. Автентичні тексти за фахом мають відповідати тематиці програми з англійської мови для економічних спеціальностей, і це — один з основних критеріїв відбору. Крім того, тексти повинні відповідати таким вимогам, як актуальність та новизна наукової інформації з фаху, їх професійно-практична спрямованість, доступність викладу матеріалу та наявність проблеми для обговорення або вирішення. Автентичні економічні тексти мають:

— відбивати специфіку економіки та ділового життя англomовних країн світу;